Prisjetimo se! Zanimljiv članak iz 2002. povodom 150. obljetnice Glazbe u Donjim Kaštelima

SLOBODNA DALMACIJA – ČLANAK IZ 2002.

Kako ove godine obilježavamo 160. godina postojanja Glazbe u Donjim Kaštelima, donosimo vam zanimljiv članak Slobodne Dalmacije iz 2002. godine napisan povodom 150. obljetnice , u kojem se sažeto opisuje povijest i tadašnja situacija Društva, te sam značaj Glazbe za ovdašnji kraj. Prisjetimo se zajedno!

Truba je bol na srcu…

Prirodu domaćeg naroda, a vezano za tradiciju koja nedaćama odolijeva, najbolje opisuje citat iz sedam desetljeća starog izdanja Jadranske pošte: "Kaštelanac voli glazbu kao što voli ljubav, i to su dvije stvari koje ispunjavaju svečane dane u Kaštelima"

Članovi limenog orkestra Hrvatskog glazbenog društva Zrinski iz Kaštel Starog ove godine slave zaista značajan jubilej – stotinu i pedeset godina od osnivanja Narodne kaštelanske glazbe nastale iz prkosa tolomašima i Austro-Ugarskoj monarhiji. Uz zvuke budnice Još Hrvatska ni propala, za

glazbarima se tada okupila povorka stotina žena i muškaraca, starih i mladih Kaštelana koji su pjesmom pokazali nacionalni ponos. Novac za glazbala je prikupio puk Donjih Kaštela, a prvom skupinom od 13 glazbara ravnao je češki učitelj Krasnik.

Prva limena glazba se održala punih 27 godina, a tijekom druge polovice 19. stoljeća na području Donjih Kaštela osnovano je još nekoliko glazbenih društava u kojima su se okupljali mahom ribari i težaci. Hrvatska glazba iz Kaštel Staroga (1860.-1881.), zatim četiri skupine iz Kaštel Novoga, Hrvatska glazba (1883.-1890.), Narodna glazba (1890.-1900.), Glazba Hrvatskog sokola (1908.-1914.), te Glazbarski sklad (1899.-1941.).

U razdoblju do Drugog svjetskog rata još su djelovali Hrvatsko glazbeno društvo Svačić osnovano 1910., te društvo Bijać osnovano 1918. u Kaštel Štafiliću. Nakon rata tradicija je nastavljena osnivanjem Kulturno-umjetničkog društva Sloboda, unutar kojeg su djelovali glazbari koji su ubrzo izišli iz društva i od 1948. do 1986. nosili naziv Narodna glazba. Od 1987. do 1992. limena glazba se zvala Duhački orkestar, a u prosincu 1992. je utemeljeno današnje Hrvatsko glazbeno društvo Zrinski.

– Šezdesetih godina prošloga stoljeća glazbari su bili najjači; makar se radilo o amaterima svirali su kao profesionalci. Posljednjih godina imamo problema s okupljanjem mladih ljudi jer na području Kaštela istodobno djeluju tri limene glazbe, a imamo i mnogo klapa i zborova. Kad bi se svi ujedinili, gdje bi nam bio kraj. Znate, mladima je puno lakše pjevati nego svirati – kaže predsjednik Zrinskog Tomislav Čiček, napominjući kako je unatoč smanjenom interesu, njihova škola mladih glazbenika upravo iznjedrila šestero svirača za

glavni orkestar, koji trenutačno broji 25 članova.
Školu mladih, koja okuplja djecu od osam do 14 godina, vode Davor Lozić i Miro Pušić, koji ujedno ravna i glavnim limenim orkestrom. No, glazbari imaju i aktivne seniore od kojih je najiskusniji saksofonist Josip Mornar Deman Bepo, sa 57 godina sviračkog i 78 godina životnog staža.
– Upravni odbor Hrvatskog sabora kulture donio je odluku da se Zrinskom dodijeli Povelja za izuzetna dostignuća na području kulturno-umjetničkog amaterizma i obogaćivanja Hrvatske kulture. Povelja je dodijeljena i Bepu osobno, a dvojici naših članova, Ivi Vuletinu i Mariju Bartulinu pripale su zlatne diplome za više od 30, odnosno 40 godina glazbenog djelovanja – reći će Čiček.

Tijekom duge povijesti, glazbari Zrinskog su osvojili vrijedne nagrade na brojnim domaćim i međunarodnim natjecanjima, od čega su najviše ponosni na festivalske pobjede u austrijskom Fürstenfeldu 1959. i u češkom Kolinu deset godina kasnije. Posljednjih godina glavnina aktivnosti limene glazbe svodi se na promenadne nastupe povodom kršćanskih i državnih blagdana, pučkih fešta i kulturno-umjetničkih manifestacija u Kaštelima.

Tijekom ovogodišnjeg Kaštelanskog kulturnog ljeta članovi Zrinskog su organizirali pojedinačne nastupe puhačkih orkestara iz Kaštel Lukšića, Trogira … Žitelji i posjetitelji Kaštela ovoga ljeta su upamtili i zajednički nastup glazbara s mažoretkinjama i maškarama u Cvjetnoj povorci kroz Kaštela. Baš onako kao što su 150 godina ranije njihovi preci rodoljubnom pjesmom svima dali do znanja kakva krv kola njihovim žilama. No, prirodu domaćeg naroda najbolje opisuje citat iz sedam desetljeća starog izdanja Jadranske pošte: "Kaštelanac voli glazbu kao što voli ljubav, i to su dvije stvari koje ispunjavaju svečane dane u Kaštelima".

Gordan JELAVIĆ

Članak Iz Slobodne Dalmacije povodom 150. obljetnice limene glazbe u Donjim Kaštelima